

Bergbeklimmen

In je dromen kan je veel bereiken en beleven. Laatst stortte ik helaas in de afgrond: ik hing vergeefs aan mijn vingertoppen aan een rotswand in Nieuw-Guinea. In mijn droom beleefde ik de tocht die niet bestaat, maar die kennelijk voortkwam uit het verwerken van een documentaire over de beklimming van het Carstenszgebergte (Puncak Jaya) in de jaren vijftig.

Van bergbeklimmen weet ik niet veel. Ik mocht ooit in de beginjaren tachtig met een vriendje van een van mijn zussen mee naar de Ardennen om een klimtocht te maken. Hij was berggids, had klimuitrusting bij zich, touwen, haken en legde me alles uit. Ik kreeg een helm, een klimharnas met beenlussen en zat gezekerd aan mijn voorganger. Met vergrendelende karabijnhaken kon er niets misgaan. Het dynamische elastische klimtouw zou je redding vormen. In de bergsleuven werden haken geslagen. Maar je moest wel zelf klimmen, jezelf optrekken aan randen en richels voor handen en voeten. Drie ervan bleven op hun plaats, de vierde mocht zoeken naar een nieuw en hoger steunpunt. Het was nog de geest van de stoere wereld van Sir Edmund Hillary die met zijn *sherpa* Tenzing Norgay als eersten de top van de Mount Everest bereikten in 1953. Dappere zekerheid en doorzettingsvermogen.

Met de opkomst van de klimhallen na de eeuwwisseling kwam er ook een nieuwe sport op: *boulderen*. Dit is indoor klimmen zonder al die touwen, uitrusting en zekeringen, een zachte mat vangt je op na je val. Lenigheid en kracht zijn essentieel. Je hebt alleen soepele klimschoentjes nodig en veel kalk (*chalk*) voor een betere grip. Het werd een atletische sport die veel krachttraining vereiste, uiterste concentratie en lef.

De filmindustrie ontdekte de bergsport ook als bron van vermaak en spanning. We zagen helden worstelen met de ontoegankelijke bergen, zoals bijvoorbeeld in *Where eagles dare* (1968, Richard Burton en Clint Eastwood), de James Bond film *For your eyes only* (1981, Roger Moore) en *Cliffhanger* (1993, Sylvester Stallone). Een documentaire won in 2019 zelfs een Oscar. In de film *Free solo* laat de klimmer Alex Honnold (1985) zien hoe hij zonder hulpmiddelen, dus ongezekerd, de granieten bergwand *El Capitan* in het Yosemite National Park beklom. Alleen met handen en voeten, vertrouwend op zijn kracht en lenigheid, lukte het hem. Met blote handen ingesmeerd met magnesiumpoeder, trok hij zich als eerste op tot de top.

Maar het kan nog uitzonderlijker. Tommy Caldwell (1978) trainde jarenlang om de allermoeilijkste wand van die monoliet *El Capitan* te beklimmen. Een gladde loodrechte wand, waar je soms met je hele gewicht aan één vinger bungelde, omdat er geen ruimte was voor grip voor andere vingers. Het leek onmogelijk, maar hij deed het en bereikte de top. De documentaire *The dawn wall* (2018) laat zijn jarenlange voorbereiding zien. Dag in, dag uit trainen, optrekken, strekken, vier maanden per jaar bij die bergwand kamperen om de beste klimroute te ontdekken. Hij kon die onmogelijke bergroute dromen, blindelings elke richel, elk gat, elke sleuf in de bergwand vinden. Maximale toewijding en bezetenheid.

Tien jaar geleden stond ik in het Yosemite National Park in het oosten van Californië (USA) en staarde naar die verticale 'muur van de dageraad'. Ongenaakbaar, maar kennelijk met een obsessieve doorzetting toch te beklimmen.